

EKUMENICKÁ RADA CÍRKVÍ

**Křest
Eucharistie
Duchovenská služba
V CÍRKVÍCH ERC**

Ad HOnorem Jesu

Komise pro ekumenismus a budoucí směřování začala v roce 2011 pracovat na tabulce o pojetí svátosti křtu v jednotlivých členských církvích Ekumenické rady církví (ERC).

Ukázala se nám potřeba vytvořit jednoduše srozumitelný přehled, kde budeme moci lépe poznat, jak jednotlivé církve chápou a prožívají svátost křtu. Práce to byla přínosná, vzájemně obohacující, a ukázala, že máme k sobě blíže, než bychom možná na počátku čekali, a že rozdíly jsou jen v detailech, které nás nerozdělují, ale naopak obohacují v tzv. jednotě v mnohosti.

Během rozhovoru jsme zjistili, že by byla škoda nechat si výslednou práci jen pro sebe. Navíc jsme cítili chuť pokračovat a pokusit se vytvořit srovnávací tabulky i pro další svátosti a témata, která jsme během diskusí rozpoznali. Viděli jsme možný přínos pro lepší vzájemné poznání v rodině křesťanských církví sdružených v ERC, který jsme viditelně pociťovali v úzkém kruhu naší komise. Z této zkušenosti vycházíme, a proto široké veřejnosti výsledky práce nabízíme jak v našich sborech, farnostech nebo náboženských obcích, tak i za hranice našich církví.

Tato publikace, která kromě již zmíněné tabulky o svátosti křtu, zahrnuje také tabulku svátosti eucharistie (večeře Páně), tabulku o počtech svátostí a o zřízení církve a tabulku pojetí duchovní služby. Takto se Vám do rukou dostávají ucelené základní informace o všech církvích sdružených v ERC a tak i Vy můžete s námi prožívat radost z toho, že ve snaze jednoty ač s drobnými rozdíly kráčíme všichni společně za Kristem.

- Na počátku jsme Vás oslovili pozdravem AHOJ, který je nejrozšířenějším pozdravem v českých zemích a používáme jej napříč profesemi, společenským postavením, názory, vyznávanou filosofií nebo náboženstvím, ale málokdo z nás ví, že jde o zkratkové slovo k latinské frázi: „AD HONOREM JESU“ tedy „KE SLÁVĚ JEŽÍŠOVĚ“.

Komise pro ekumenismus a budoucí směřování ERC v ČR

Pojetí svátosti křtu v církvích ERC Stav k 26. 1. 2016

	Kdo je církvi pověřen křtít?	Jaké jsou podmínky udělení křtu? (Věk? Vyznání křtěnce, rodičů? Souhlas rodičů u dětí, které přijdou samostatně? Katecheze? Dobré svědectví?)	Existují křestní formuláře?
AC	Pastor nebo starší sboru.	Osobní vyznání víry, katecheze (cca od 10 let). Souhlas staršovstva.	Ano, v kompetenci místních sborů.
BJB	Kazatel sboru, ale může to být i pověřený diakon.	Znovuzrození, dobré svědectví života, katecheze, osobní vyznání víry křtěného.	Ne.
CB	Ordinovaný kazatel nebo jím pověřený starší sboru.	Osobní vyznání víry křtěného, katecheze a souhlas staršovstva. Věk není určen. Křest nemluvněte na víru rodičů je možný.	Ano. Bohoslužebný Řád CB obsahuje křestní formuláře.
CČSH	Biskup, kněz nebo jáhen, v krajní nouzi kterýkoli pokřtěný.	Katecheze, věk křtěného není určen. Křest nemluvnat je standardní.	Ano, Agenda CČSH.
ČCE	Ordinovaný kazatel.	Osobní vyznání víry křtěného, katecheze, u křtu nemluvnat jí procházejí rodiče. Souhlas staršovstva.	Ano, pro různé příležitosti.
ECAV	Sborový farář, pověřený diakon, v nouzi laik.	Osobní vyznání víry křtěného (u nemluvnat rodičů). Katecheze.	Ano.
ECM	Ordinovaný kazatel, popř. pověřený vedoucí farnosti.	Osobní vyznání víry křtěného a katecheze, věk není určen. Křest nemluvněte na víru rodičů je možný.	Ano. Liturgie ECM.
JB	Ordinovaný služebník.	Osobní vyznání víry křtěného, katecheze předchází.	Ano, nejsou závazné.
PC	Kněz, biskup, v případě krajní nouze kterýkoli pravoslavný křesťan.	Vyznání pravoslavné víry od křtěnce či kmotra. Věk nehraje roli, křtí se novorozené děti (obv. 40 dní po narození).	Ano, udělení křtu má přesný obřad. Jen v případě nouzového křtu může být obřad vypuštěn.
SCEAV	Pastor sboru, pověřený diakon, v nouzi laik.	Osobní vyznání víry křtěného (u nemluvnat rodičů). Katecheze.	Ano.
SKC	Duchovní, v nouzi laik.	Katecheze dětí i dospělých. U dětí alespoň jeden z rodičů je věřící. Kmotr. Souhlas rodičů, přijde-li dítě samo.	Ano.

Jaká je křestní formule? (Křtícího? – Odřeknutí se ďábla, slib křtěného, rodičů?)	Způsob křtu – polití, ponoření?	Je křest podmínkou přístupu k VP?
Trojiční - na základě vyznání víry a slibů křtěného.	Ponoření.	Obvykle ano.
Trojiční - na základě vyznání víry a slibů křtěného.	Ponoření.	Ano.
Trojiční - na základě vyznání víry a slibů křtěného. U křtu dětí vyznávají a slibují křesťanskou výchovu rodiče.	Oba způsoby.	Ano.
Trojiční - na základě vyznání víry a slibů křtěného. U křtu dětí vyznávají a slibují křesťanskou výchovu rodiče a kmotři.	Oba způsoby.	Ano.
Trojiční - na základě vyznání víry a slibů křtěného. U křtu dětí vyznávají a slibují křesťanskou výchovu rodiče, kmotři a presbyteři.	Polití.	Obvykle ano.
Trojiční, rodiče žádají o křest dítěte, odříkají se ďábla, vyznají Krédo, slibují křesťanskou výchovu dítěte.	Polití.	Ano.
Trojiční - na základě vyznání víry a slibů křtěného. U křtu dětí vyznávají a slibují křesťanskou výchovu rodiče, příp. křestní svědkové.	Polití, ponoření nebo pokropení.	Ano.
Trojiční - na základě vyznání víry a slibů křtěného.	Oba způsoby.	Ano.
Trojí vyznání NC kréda, trojí odřeknutí se ďábla.	Správně trojí ponoření, u dospělých dnes někdy jen trojí polití.	Ano.
Trojiční. Rodiče žádají o křest dítěte; odříkání se ďábla (zatím) není v oficiální formuli křtu, ale může být její součástí. Vyznají Krédo, slibují křesťanskou výchovu dítěte.	Oba způsoby.	Ano.
Trojiční, rodiče žádají o křest dítěte, odříkají se ďábla, vyznají Krédo, slibují křesťanskou výchovu dítěte.	Oba způsoby.	Ano.

Pojetí svátosti křtu v církvích ERC Stav k 26. 1. 2016

	Stává se přijetím křtu členem dané církve?	Je možné souběžné členství ve dvou církvích?	Uznává se trojiční křest udělený jinou církví (pravidla)?	Byl-li člověk pokřtěn jako nemluvně, je nutné/možné pokřtění na jeho osobní vyznání?
AC	Ne, žádá se zvlášť.	Ne.	Ano. Neuznává se křest nemluvňat.	Ano.
BJB	Ne, žádá se zvlášť.	Ne.	Ano. Neuznává se křest nemluvňat.	Ano, je nutné.
CB	Členem se stává křtem a složením členského slibu.	Ano, jako zdůvodněná výjimka.	Ano.	Brání se překřtívání, ale platí svoboda svědomí. Pokud nemůže někdo z vážného důvodu uznat svůj křest z dětství, potom může staršovstvo s kazatelem dát souhlas k provedení křtu.
CČSH	Ano.	Ano.	Ano.	Ne.
ČCE	Ano.	Za určitých podmínek ano.	Ano.	Ne.
ECAV	Ano.	Ano, pouze s církvemi a.v.	Ano.	Odmítá se.
ECM	Ano.	Ano (připojené).	Ano.	Odmítá se.
JB	Ne, žádá se zvlášť.	Ne.	Ano.	Platí svoboda svědomí. Pokud někdo z vážného důvodu nemůže uznat svůj křest z dětství, potom může staršovstvo s kazatelem dát souhlas k provedení křtu.
PC	Ano, pokřtěný je členem církve, k dalším svátostem však smí přistupovat pouze ten, kdo obdržel svátost myropomazání (biřmování). Tu proto uděluje kněz vždy ihned po křtu, i u dětí.	Ne.	Nepanuje jednotná praxe, většinou se uznávají křty církví, o jejichž trojiční víře není pochyb (ŘKC, předchalcedonské, staré protestantské). Ale někteří kněží překřtívají všechny, jiní naopak jsou v uznávání křtů benevolentnější.	Byl-li pokřtěn pravoslavným křtem, tak nikoli. Ve Vyznání přece říkáme „Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů“.
SCEAV	Ano.	Ne.	Ano.	Odmítá se.
SKC	Ano.	Ne.	Ano.	Odmítá se.

	Způsob a forma vysluhování svátosti?	Praktické provedení (chléb – hostie)	Praktické provedení (víno)	Kdo je církví pověřen vysluhovat? Je třeba liturgický oděv? Lze přísluhoval (podávat)?
AC	Podobojí. Před stolem Páně nebo podáváním v řadách.	Chléb kvašený i nekvašený.	Obvykle červené víno nebo šťáva z hroznů. Kalich i individuální kalíšky.	Nejsou zvláštní podmínky. Zpravidla pastor, starší a diakon, může však každý duchovně zralý křesťan. Liturgický oděv není.
BJB	Podobojí. Před stolem Páně nebo podáváním v řadách.	Běžný chléb.	Praktikuje se jen červené. Alkoholické, ale alternativně i nealkoholické.	Zpravidla kazatel. Je možné a běžné, aby vysluhoval pověřený pracovník. Liturgický oděv není.
CB	Pod obojí způsobou jako součást bohoslužeb. Je roznášena do lavic, nebo komunikanti chodí dopředu ke stolu Páně.	Chléb kvašený i nekvašený.	Zpravidla červené, pro nemocné lze nealkoholické. Kalich i individuální kalíšky.	Ordinovaný kazatel nebo jím pověřený starší sboru. Talár není třeba. Přísluší starší sboru.
CČSH	U stolu Páně jednotlivě v řadě či v kruhu podobojí způsobou jako součást bohoslužeb. Je možné ji konat i mimo bohoslužbu.	Obvykle hostie.	Červené nebo bílé smíšené s vodou. Jeden kalich. Hostie se namáčí do vína.	Jen kněz, obvykle v liturgickém oděvu. Přísluhoval nelze.
ČCE	Podobojí jako součást bohoslužeb. Obvykle ve stoje v kruhu kolem stolu Páně.	Obvykle běžný chléb.	Červené nebo bílé, lze i nealkoholické. Kalich. Namáčení chleba do vína možné. Kalíšky možné.	Ordinovaný kazatel obvykle v taláru, spolu s ním presbyteri.
ECAV	Podobojí v rámci Služeb Božích a v nich ustáleného obřadu liturgie svátosti Večere Páně. Přijímá se kleče před oltářem.	Hostie.	Preferuje se bílé víno. Používá se obvykle kalich (kalíšky nebo namáčení hostie do vína možné).	Kněz v liturgickém oděvu (talár, resp alba, štola, ornát). Podávat může pověřený vysluhujícím.
ECM	Podobojí. Obvykle při bohoslužbách, v kruhu, u klekátko nebo ve stoje.	Obvykle běžný chléb.	Obvykle červené, lze i nealkoholické. Kalich. Namáčení chleba do vína možné. Kalíšky možné.	Vysluhuje kazatel. Talár není nutný. Pomocníci mohou být i laici.
JB	Podobojí. Vysluhování se děje obvykle pro sloužící členy mimo hlavní „otevřené“ shromáždění.	Nejsou formální požadavky. Ordinovaný služebník předsedá. Účastníci si podávají. Chléb přijímají všichni najednou.	Bílé i červené. Z pastoračního nebo zdravotního důvodu možné nealkoholické.	Ordinovaný služebník. Talár není třeba. Přísluší patřící mezi sloužící členy. O ostatních rozhodne vedení sboru.
PC	Eucharistii nejprve přijímají kněží v oltáři, poté z jejich rukou lid v chrámu. Přijímání se děje pod obojí způsobou, u věřících ze lžičky.	Kvašený chléb (prosfory – zvlášť pečené).	Červené víno, po proměnění se ředí teplou vodou. Liturgický kalich a náčiní, věřící přijímají ze lžičky Tělo i Krev (obojí v kalichu).	Pouze řádně vysvěcený kněz či biskup.
SCEAV	Podobojí v rámci bohoslužeb, výjimečně před nebo po bohoslužbách.	Používají se hostie (nekvašený chléb).	Zpravidla bílé víno. Podáváno z kalicha. V některých případech je možno místo vína použít nealkoholický nápoj.	Ordinovaný pastor nebo diakon v taláru. Podávat mohou pastorem pověření členové presbyterstva.
SKC	Podobojí v rámci eucharistické slavnosti.	Hostie i běžný chléb.	Preferuje se bílé víno. Používá se obvykle kalich (namáčení hostie do vína možné).	Biskup nebo kněz. Liturgický oděv - alba, štola, příp. ornát. U zvláštních příležitosti postačuje štola. Podávat může pověřený vysluhujícím.

	a) Je duchovenská služba pojímána jako svátost? b) Pojmenování duchovních:	Jakého teologického vzdělání je třeba k ustanovení duchovního?	Požaduje se doporučení sboru, ze kterého přichází kandidát do služby?
AC	a) Není. b) Biskup, senior pastor, pastor.	Vzdělání je podmínkou – stačí započaté. Vzdělání se uznává vnitrocírkevní, popřípadě podobná škola v zahraničí.	Aby se kandidát stal pastorem, potřebuje doporučení Rady starších sboru, v němž bude sloužit. Rovněž je zapotřebí 2/3 počtu hlasů členů sboru a schválení Radou církve.
BJB	a) Není. b) Kazatel.	Doporučuje se teologické vzdělání, ale není to podmínkou.	Ne.
CB	a) Není. b) Kazatel (pastor).	Není podmínkou pro přijetí. U vikářů stačí započaté teologické vzdělání (i zahraniční).	Ano, staršovstvo sboru musí o ordinaci svého vikáře požádat a doporučit ji.
CČSH	a) Ano. b) Patriarcha, biskup, farář, kněz, jáhen.	Jáhen: bakalářské vzdělání HTFUK. Popř. DiS. na VOŠ HITS a 3-5 let praxe. Kněz: teol. vzdělání Mgr. Popř. jiné magisterské studium a teol. minimum na HITS nebo VOŠ HITS a 7-10 let praxe. Pro kazatele postačuje absolvování ročníku teol. studia.	Ano, z náboženské obce.
ČCE	a) Není. b) Farář, kazatel.	Je třeba jednooborové magisterské studium oboru „Evangelická teologie“ na UK ETF, nebo s ním srovnatelné na jiné fakultě, třeba i v zahraničí. A dále je absolvent fakulty povinen absolvovat jednoroční vikariát.	Nevyžaduje. Kdo chce vstoupit do vikariátu, musí být členem sboru ČCE alespoň 2 roky a nejméně 1 rok zapsán do seznamu kandidátů služby v církvi a absolvovat třítydenní sborovou praxi.
ECAV	a) Není. b) Farář (kněz).	Ukončené magisterské studium teologie.	Doporučení je třeba především od superintendenta, rozhodující slovo má konsistorium církve, které přihlíží ke stanovisku faráře sboru, odkud kandidát přichází.
ECM	a) Není. b) Farář (kazatel).	Ano, Bc. teol., u lokálních kazatelů minimálně vnitrocírkevní vzdělání.	Ano.
JB	a) Není. b) Biskup, správce sboru, jinak duchovní.	Minimálně vnitrocírkevní akademie buď před nebo po nástupu do služby.	Kandidát je doporučován svým duchovním pastýřem v konzultaci s nadsborovou službou.
PC	a) Ano. b) Biskup, kněz, jáhen (diákon). Představený církevní obce se nazývá duchovní správce.	Ukončené vysokoškolské teologické vzdělání či středoškolský seminář, nezbytně nutné ale není, záleží vždy na biskupu, koho uzná za duchovně způsobilého pro svěcení.	Biskup by měl mít o svěcenci dostatek informací, může si vyžádat doporučení od jeho duchovního otce, případně i od církevní obce.
SCEAV	a) Není. b) Biskup, pastor, diakon.	Pastor: magisterské teol. nebo pedagogicko-katechetické s povinností dalšího studia na evang. teol. fakultě nebo jiné podobné instituci, kterou Církevní rada uzná jako rovnocennou. U diakonů jsou požadavky mírnější: DiS. Osobě starší 50 je udělen v otázce vzdělání dispens.	Ne.
SKC	a) Ano. b) Biskup, kněz, jáhen.	Jáhen: Bc. ukončené, Kněz: Mgr. ukončené.	Ano.

	Zřízení církve	Počet svátostí
AC	Kongregačně - episkopální	Dvě
BJB	Kongregační	Dvě
CB	Presbyterně - kongregační	Dvě
CČSH	Presbyterní s episkopálními prvky	Sedm
ČCE	Presbyterně - synodní	Dvě
ECAV	Presbyterně - synodní s episkopálními prvky	Tři (křest; večeře Páně; pokání)
ECM	Episkopálně - konferenční	Dvě
JB	Presbyterně - synodní + episkopální zřízení	Dvě
PC	episkopální (u nás dle tradice sv. novomuč. Gorazda s demokratickými prvky)	Základních sedm, nicméně svátosti jako nestvořenou Boží milost lze jen obtížně vymezovat a systematizovat.
SCEAV	Presbyterně - synodní s biskupskými prvky	Dvě
SKC	Episkopálně - synodální	Sedm (ve shodě s ŘKC a PC): křest, večeře Páně, biřmování, svátost smíření, pomazání nemocných, svátost manželství a kněžské svěcení.

Vydává Ekumenická rada církví v České republice

Donská 5, 101 00 Praha 10

www.ekumenickarada.cz

Praha 2016

Ekumenická rada církví v České republice (ERC) je společenstvím křesťanských církví, které vyznávají Pána Ježíše Krista jako Boha a Spasitele podle Písem Starého a Nového zákona a usilují uskutečňovat své poslání společně ke slávě jednoho Boha, Otce i Syna i Ducha svatého.

Plnoprávní členové (abecedně):

AC Apoštolská církev | www.apostolskacirkev.cz

BJB Bratrská jednota baptistů | www.bjb.cz

CB Církev bratrská | www.cb.cz

CČSH Církev československá husitská | www.ccsb.cz

ČCE Českobratrská církev evangelická | www.e-cirkev.cz

ECAV Evangelická církev augsburského vyznání v ČR | www.ecav.cz

ECM Evangelická církev metodistická | www.umc.cz

JB Jednota bratrská | www.jbcr.info

PC Pravoslavná církev v českých zemích | www.pravoslavnacirkev.cz

SCEAV Slezská církev evangelická augsburského vyznání | www.sceav.cz

SKC Starokatolická církev v ČR | www.starokatolici.cz

Přidružená církev:

Česká biskupská konference | www.cirkev.cz

Pozorovatelé:

Církev adventistů sedmého dne | www.casd.cz

Federace židovských obcí v České republice | www.fzo.cz

Armáda spásy – církev | www.armadaspasy.cz

Církev Křesťanská společenství | www.kaes.cz